

NEDERLANDSE FRUITTELMERS ORGANISATIE

Eindrapportage project “Ontwikkeling Vorstschadeverzekering in de Fruitteeltsector” (PT projectnummer 12437)

Aanleiding project

In 2005 werden fruitteelters in Flevoland en delen van Noord-Holland ernstig getroffen door de strenge wintervorst, begin maart. Het ministerie van LNV was bereid tot het uitkeren van oogstcompensatie mits de sector kwam met een structurele oplossing voor het vorstschaderisico. De NFO en het ministerie zijn daarbij overeengekomen dat de fruitteeltsector het risico onderbrengt in een verzekering waarbinnen LNV een deel van het risico overneemt door middel van een garantiestelling.

De NFO heeft een financiële bijdrage van het PT ontvangen voor de inhuur van deskundigen bij de realisatie van de vorstverzekering. De NFO heeft de deskundigheid ingehuurd bij de OFH. De OFH heeft daarbij tevens Vanwenumadvies ingehuurd.

Eindrapportage Realisatie Vorstschadeverzekering

Bij de realisatie van een vorstschade verzekering moeten vele stappen doorlopen worden. De eindrapportage vindt plaats aan de hand van de beschrijving van de stappen die doorlopen zijn. De verschillende stappen zijn deels parallel en deels volgtijdelijk doorlopen.

1. Het in beeld brengen van het vorstschade risico

Eerst dient inzicht te worden verkregen in het risico. In opdracht van LNV heeft Irma (Institute for Riskmanagement in Agriculture te Wageningen) het vorstschaderisico in de fruitteeltsector in beeld gebracht. De NFO en OFH hebben vanuit hun deskundigheid input geleverd om een goed en betrouwbaar beeld te krijgen van het risico. Het rapport stelde de OFH en NFO tevens in staat het vorstschaderisico duidelijk af te bakenen op basis van deze afbakening was het mogelijk het risico te verzekeren.

2. Vaststellen van de financiële participatie door de overheid

Op basis van het “Irma” rapport heeft de NFO met het ministerie van LNV onderhandeld over de financiële participatie van de overheid in het te verzekeren risico. Dit heeft geresulteerd in een gunstige garantstelling vanuit het ministerie van LNV. De garantiestelling bevat het maximaal mogelijk verzekerde bedrag, het verzekerde voorval met criteria ter onderbouwing, de maximale (totale) premie, het eigen risico (van de schade of van het verzekerde bedrag) en het schadeniveau waar vanaf de overheid financieel gaat participeren.

Het staatssteunkader schrijft een drempelschade van 30% voor. Dit risico is ook gehanteerd in de overeengekomen garantstelling. Via de garantstelling is het mogelijk om bij volledige deelname van de sector het vorstschaderisico af te dekken tot ruim 20 miljoen euro, waarbij de 6.7 miljoen aan schade door de sector (verzekeraar) zelf moet worden afgedekt. De overeengekomen garantstelling dient als basis voor de verzekeringsvoorwaarden die sector en overheid samen zijn overeengekomen.

3. Goedkeuring garantiestelling door het ministerie van Financiën en overheveling deel van garantiestelling van Aqua Pol naar vorstschade verzekering i.o.

Na een akkoord met LNV moest het ministerie van financiën de garantstelling nog goedkeuren. Het ministerie van Financiën eiste dat de garantstelling van de totale agrarische sector niet boven de 50 miljoen euro uitkomt. Deze garantstelling was echter al overeengekomen met de waterverzekering AquaPol. Het bestaande contract tussen overheid, AquaPol en Nederlandse Bank moest hiervoor worden opgebroken. NFO/OFH en LNV hebben hiervoor overleg gevoerd met AquaPol en de Nederlandse

Bank (toezichthouder). NFO/OFH en LNV zijn er in geslaagd genoemde partijen bereid te vinden om het bestaande contract open te breken en een gedeelte van de 50 miljoen te reserveren voor de toekomstige vorstverzekering. AquaPol speelde een cruciale rol bij deze onderhandelingen. AquaPol was bereid een gedeelte van de 50 miljoen over te hevelen omdat ze slechts een klein gedeelte van deze garantstelling voor haar eigen verzekering benutte en de fruitteeltsector tegemoet wilde komen. De NFO is AquaPol daar zeer erkentelijk voor.

4. Het formuleren van de verzekeringsvoorwaarden.

Op basis van de garantiestelling van de overheid heeft de NFO samen met de OFH de verzekeringsvoorwaarden verder ingevuld. De NFO en OFH hebben daarbij gestreefd een aantrekkelijke verzekering voor fruittelers te introduceren die ruimte biedt voor maatwerk. In de uiteindelijke voorwaarden is het mogelijk om zowel oogst, als schade aan de opstanden te kunnen verzekeren. Ook is voor elk gewas een bandbreedte opgesteld waarbinnen de te verzekeren bedragen per hectare moeten liggen. Zo kunnen fruittelers zelf aangeven of ze bijvoorbeeld een hoog opbrengend perceel wat hoger willen verzekeren dan de adviesbedragen die zijn opgesteld voor een gemiddeld perceel.

5. Draagvlaktoets

Op basis van de conceptverzekeringsvoorwaarden heeft de NFO in opdracht van LNV een beperkte draagvlaktoets uitgevoerd voor de nieuwe verzekering onder fruittelers. De draagvlaktoets bood voldoende aanknopingspunten om te verzekering verder te introduceren in de fruitteeltsector.

6. Overleg met potentiële verzekeraars

De NFO heeft hiervoor overleg gevoerd met AquaPol en de OFH. Verschillende opties waren daar bij denkbaar. Koppeling van de vorstschadeverzekering aan een verzekering van een bestaande maatschappij, of de oprichting van een aparte verzekeringsmaatschappij. Het oprichten van een nieuwe verzekeringsmaatschappij vergt echter een startkapitaal van minimaal 2 miljoen euro en gaat gepaard met een intensief goedkeuringstraject van de financiële toezichthouders (De Nederlandsche Bank (DNB) en Autoriteit Financiële Markt (AFM)). Bij aansluiting bij een bestaande maatschappij dienen de verzekeringsvoorwaarden te voldoen aan voor verzekeringsmaatschappijen geldende wet- en regelgeving. Op basis van de voorwaarden was het al snel duidelijk dat de enige optie de koppeling aan een bestaande verzekering was. De OFH was hiertoe bereid en heeft een vorstschade polis ingericht.

7. Goedkeuring EU-commissie

Het ministerie moest vervolgens de garantiestelling laten goedkeuren door de Europese Commissie (verklaring van geen bezwaar), omdat de garantiestelling aan de Europese regelgeving moet voldoen. Deze verklaring van geen bezwaar kwam in de loop van 2007. In dit traject is tevens een openbare aanbestedingsprocedure ingebouwd. De EU eist bij overheidsondersteuning een openbare aanbesteding van de nieuwe verzekering zodat alle geïnteresseerde marktpartijen kunnen inschrijven. Naast de OFH was er geen maatschappij met interesse.

8. Introductie van de vorstschadeverzekering

Op 2 november 2007 stuurde de Onderlinge Fruittelers Hagelverzekeringsmaatschappij (OFH) aan haar leden met een fruitareaal op Nederlands grondgebied een informatieset met aangifteformulier over de nieuwe vorstschadeverzekering. Tegelijkertijd werd in Fruitteelt, het ledenblad van de Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO), in een uitgebreid artikel uitleg gegeven over de vorstschadeverzekering. Tevens werd in diverse agrarische vakbladen, waaronder Nieuwe Oogst en het Agrarisch Dagblad een door de OFH uitgegeven persbericht opgenomen. Het betreffende persbericht is als bijlage toegevoegd. Op 13 november 2007 verzorgde de NFO (in samenwerking met de OFH)

een informatiebijeenkomst voor fruittelers in Kraggenburg en op 14 november in Westwoud. Doel van de bijeenkomsten was voornamelijk de in maart 2005 getroffen ondernemers uitgebreid te informeren over de mogelijkheid zich in de toekomst te verzekeren tegen het risico van schade door extreme vorst. De bijeenkomsten werden bezocht door respectievelijk ca 80 en ca 15 fruittelers.

Tot 22 november 2007 konden fruittelers zich voor de vorstschadeverzekering bij OFH aanmelden. Per 22 november 2007 hebben 95 fruittelers zich aangemeld voor de vorstschadeverzekering. Het merendeel van de aanmeldingen komt uit de in maart 2005 getroffen gebieden, namelijk Flevoland en Noord-Holland. Het verzekerde areaal bedroeg 1.278 ha.

9. Introductie brede weerverzekeringen

Na de realisatie van de vorstschadeverzekering is het vorstschaderisico ook nog ondergebracht in de brede weerverzekering van de OFH en Verenigde Hagel. De NFO heeft hiervoor deskundigheid geleverd. De inzet van de OFH voor de brede weerpolis kwam niet ten laste van dit project. De brede weerpolis kwam voor het eerst beschikbaar in 2009. Op deze verzekering geldt een premiesubsidie van ongeveer 60%.

12/0921/SK/tc